

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Uj alakulás előtt.

Makó, jan. 16.

Mint nagy csata előtt a hadakozásra vágyó katonák, olyan izgatottan várják most a politikában jobbról is, balról is a bekövetkezendő döntő harcot. Kormányparti s ellenzéki oldalon egyaránt nagyban készülődnek, hogy megvívják azt a csatát, mely bizonyára Magyarország jövő sorsát fogja eldönteni.

Ma még tart a fegyverszünet, de alig egy-két hét múlva már folytatják a harcot ott, ahol november derekán elhagyták. Még élesebben még erősebben s még szenvedelmesebben.

A fegyverszünet letelte után újra a véderőjavaslatok kerülnek szónyegre, de az e körül való harcot — mint már november közepe előtt is — újra csak a választói jog kérdése irányítja s mondhatni teljesen uralja. A mint hogy nem is lehet másként akkor, amikor a mai, kiváltságokon épült osztályparlament ilyen teméntelen terhet akar rakni annak a nemzetnek, a magyar népnek a nyakára, amely nemzettel ennek a parlamentnek semmiféle erkölcsi összekapcsolódása sincs.

Csakis a legsajátosabb egyéni, avagy saját osztályuk önző érdekét nézők nem képesek belátni az ellenzék részéről szüntelen hangoztatott azt az igazságot, hogy ez a mostani parlament erkölcsileg nem lehet hivatva a véderőjavaslatoknak a megszavazására. Mert ezek a javaslatok éppen azokra az állampolgárokra akarják rakni az elviselhetetlen terheket, akiknek a mostani parlament összeállításában se részük s az összeállításához se szavuk, s az hozzájárulásuk sincsen.

Hogy ennek dacára már ezzel a parlamenttel akarják a javaslatokat keresztül erőszakolni, ebben nem tudunk mást látni, mint az igazi parlamentarizmusnak az erkölcsi csődbe való süllyesztését.

Mai általános politikai helyzetünk mellett ezen különben nem is csodálkozunk. Hiszen parlamentünk — tisztára feudális-kerikális összeverődésével — nem is a népjogok védelmére és fejlesztésére, hanem éppen ellenkezőleg, éppen a népellenes törekvések istápolására s csakis a népjogellenes intézmények konzerválására alkalmas.

Hogy a parlamentáris kormány formának ezt a rendszerét meg kell buktatni fentartóival egyetemben, erre nézve ma már mind szélesebb szélesebb rétegekben mint szükségzerű bizonyossággal számolnak. De nemcsak számolnak, hanem a nemzet jobbjai — épp úgy a kicsinyek, mint a nagyok is — készséggel közre működnek az új alakulás létrehozásán.

A parlamentben a Justh-párt már egészben ennek az új alakulásért folyó küzdelemnek a lelkes csapata. A pártonk víli függetlenségiek s a Kossuth Ferenc pártiak közül is kívánnak részt venni a jobb jövőért való ebben a harcban. A munkapártból is jelentékeny csoport vallja azokat a radikális eszméket, amelyeknek a kivívásáért már is megindult a küzdelem a parlamentben is.

A mai pártkeretek még külön-külön, szétszórtan tartják — nagyon sokat lekötve — a radikális haladás híveit, de nem sok idő kell már, amikor mindezek egyetlen táborban találkoznak s együtt vívják meg azt a nagy harcot, melynek eredményeként egy új, boldog Magyarország fog életre kelni.

A véderőjavaslatok körül újra meginduló nagy küzdelemben is bizonyára lazulnak már azok a kötelékek, melyek a radikális és a konzervatív elemeket ma még egybefonják. Mert mennél tovább fog tartani e harc, annál inkább bizonyossá fog válni, hogy a mai egyveleg-pártok nem képesek többé egészséges parlamentáris életet folytatni.

Jön a nagy kialakulás, mely egy oldalra tereli a haladás összes katonáit, míg a másik oldalon a konzervatív tábor huzódhat meg. Hogy már kezdetben melyik tábor lesz nagyobb — benn a parlamentben, azt még ma nem tudjuk megállapítani, de hogy a radikális tábor lesz az erősebb, azt már is láthatjuk, mert ehhez tartozik a nemzet nagy többsége. S bizonyos az, hogy ha megcsinálják az általános, egyenlő, titkos választójogot, — amint hogy meg is csinálják — az ennek alapján választandó első parlamentbe már a konzervatívoknak, a haladás ellenségeinek hirmondója se kerülhet be.

Lesz nagy felfordulás, hatalmas átalakulás, amelyből nagyszerűen bontakozik ki az új, boldog Magyarország. A most majd újra kezdődő parlamenti harc nem végződhet mással, mint ezzel a mindent ígérő s minden jót meghozó nagy győzelemmel.

kp.

— **Csernoch János a hercegprímás coadjutor.** Főntartással közöljük egy temesvári lapnak azt a sehonnán meg nem erősített budapesti közleményét, hogy hír szerint **Csernoch János dr. kalocsai érseket** a közel jövőben, egyelőre a kalocsai érseki javadalom megtartásával, a hercegprímási javadalmak adminisztrátorává nevezik ki, talán *cum jure successionis, azaz utódlási joggal.*

Achim András halála.

A tárgyalás második napja.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, jan. 16.

A csabai dráma tárgyalása gyors tempóban halad előre.

A mai nap első tanuja **Fejős Lajos** esendőrőrmester. Mindjárt a véres eset után, 1911 május 14-én, reggel megjelent Achim házában.

— Hogy találta a szobát?

— Egészen rendben.

— A szőnyeg, az ágy milyen volt?

— Rendes volt. Az ágyon látni lehetett, hogy valaki aludt benne. De huzakodás, birkózás nyomát nem mutatta.

— Nem hallgatta ki bővebben Achimot?

— Nem lehetett, a kórházba kellett szállítani.

— Ön hallgatta ki a két Zsilinszkyt is, mikor már a gyulai ügyészségtől vissza jötték?

— Igen.

— Mit vallott Zsilinszky Gábor akkor?

— Hogy Achim botot fogott a bátyjára, de ez mert jó vivo, kivédte az ütést s erre Achim torkonragadta Endrét. Ezt látva, Gábor kettőt lött és Achim kifelé menekült, miközben Zsilinszky harmadikat is lött és Achimot ez a golyó találta.

— Mondták, hogy inzultálni mentek Achimot?

— Erről sok szó volt.

— Találtak botot Achim szobájában, mikor ott jártak?

— Az öreg Vicián hozott be egyet a kamrából.

— Hát ezt a fekete botot (felmutatja) ismeri?

— A boncolás után dr. Fuchs Antal vizsgálóbíró: adjanak elő egy botot, amely Achimé volt. Erre hozták be ezt a botot.

— Kivülről?

— Igen, nem a szobában volt.

Balász esküdt: Az első reggelen, mikor ott jártak, nem látszott, hogy már előttük jártak a szobában?

— Nem látszott.

Villin István rokona a két Zsilinszkynek. A esendőrőrmester az ő házában hallgatta ki őket s maga is hallgatta, mint tanu. Harmadik lövésről nem volt szó soha. Állítja ezt, mikor szembesítik is Fejős őrmesterrel. Majd vallja, hogy a kihallgatás alatt Juhász esendőr nem volt jelen, csak újabb jött meg.

Juhász: De ott voltam.
Dr. Kenedi védő: Tud Villin ur arról, hogy Achim egyszer valami koesi után lött?

Az elnök: Ez nem tartozik ide, itt most nem az Achim előéletét keressük.

A védő: Semmiségi okot jelentek.

— Elnöki intézkedés ellen nincs helye.

— Kezembem a Kuria ez évi 6611. számú ellenkező döntése s így felfolyamodással élek.

Az elnök: Tudomásul vesszük.

Peszkar Jenő ügyvédjelölt a következő tanu, Zsilinszkyékkel baráti

viszonyban van. Fültanuja volt Zsilinszkyék esendőri kihallgatásának. Már akkor két testvér visszajött Gyuláról.

Az elnök: Kit hallgattak ki előbb?
— Gábort, de a részletekre pontosan ma alig emlékszem.

Felolvassák az első tárgyalás jegyzőkönyvét. Akkor előadása szerint Zsilinszky Gábor rendszeres revolverrel járt. Achimhoz menésük alkalomával, ahogy a kihallgatáskor hallotta, Achim volt az, ki botjával Zsilinszky Endre felé ütött s nem mint Fejős őrmester most vallja — megfordítva. Csak erre ütött vissza Endre is, majd dulakodni kezdtek. Gábor pedig ezt látva lött. De előbb Achim fojtogatta Endrét.

A tanu: Igen, így hallottam.
Fejős őrmester: Zsilinszky Endre ütött előbb a bottal, csak aztán fojtogatta Achim is botot.

Elnök (Peszkar tanuhoz): Juhász esendőr jeien volt a kihallgatásnál?

Peszkar: Nem, az őrmesterter elküldte s csak utána jött már vissza.

Dr. Kenedi védő: Milyenek láttá tanu ur Zsilinszky Endrét az eset után?

— A gallerján egy betüremelés volt rajta ujjnyomokkal, látszott, hogy fojtogatta valaki.

Az elnök: Kihallgatta Fejős őrmester Zsilinszkyéket egy második alkalommal is?

— Nem, csak egy kihallgatás volt.

Mitzyk esküdt: Mondja meg tanu ur, Zsilinszkyéket olyan henegező, fenyegetőző fiatalembereknek ismerik Csabán?

Peszkar: Ellenkezőleg s ez rólok nem csak az én véleményem — amitán nem sokat ér — hanem ez a közvélemény.

Kihallgatták még Achim Ilonát, Achim János eselődjét. Az esetről alig tudott valamit, mert nem Achim Andrásnál, amint hitték, hanem egy rokonánál szolgált.

A bíróság Juhász esendőrt megeskette, Fejős őrmestert és Villin Istvánt pedig nem eskette meg.

A tárgyalás tart.

A jótékonykészség rendezése.

Egy országos rendszerbe vonják.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, jan. 16.

A jótékonykészség ügyének országos szervezésével foglalkozik a kormány. Ahány község, annyiféle eljárás a szegény emberek kezelésében. Jótékonykodó egyesületeink szintén különféle módon bannak el a szűkölködéssel. Egyik többet, a másik kevesebbet nyújt. *Ezen változtatni kell.* Erzik mindazok, akik a szegényügygel hazánkban komolyan foglalkoznak. Hangsúlyozzuk a komoly foglalkozást, mert sajnós, nálunk a jótékonykodás nem egy helyen csak látszat, értékesebb eredmény nélkül.

A szomorú tapasztalások vezetheték rá a kormányt is, hogy vegye kezébe a szegényügy rendezését. Moslani formájában tovább az nem maradhat. Egységes terv szerint törénjék a társadalom segítségének

IRODALOM.

— Az Athenaeum könyvtár —

Makó, jan. 16.

Biró Lajos: Gloria és egyéb novellák.
Az Athenaeum Könyvtárnak első kötete. Akármilyen kiváló is **Biró Lajos**, mint elbeszélő, ennek a kötetnek megjelenésével, nemesak vele, az íróval, kell foglalkoznunk, hanem azzal a vállalattal is, mely novelláival megindul. Az Athenaeum Könyvtár új korszakot jelent a magyar könyv történetében. Jelenti a díszes kiállítású, a legnagyobb írók remekeit tartalmazó, de a mellett meglepő olcsóságu könyvnek bevonulását a magyar könyvpiacra. Eddig elképzelhetlen volt, hogy 1 korona 90 fillérért 444 oldalas, huszonnégy-ives, külön e célra készült, finom papírra nyomtatott, gyönyörű kötetű, művészi fedőlappal borított könyvet lehessen vásárolni, hogy kisjövendelmű ember ugyiszólván anyagi áldozat nélkül, a magyar és külföldi remekírók munkáit tartalmazó könyvtárat állíthasson össze magának. És hogy az Athenaeum könyvtár valóban a legjobbat fogja tartalmazni, meggyőzően bizonyítják már az első kötetek és ezek között: **Biró Lajos** novelláskönyve is. A 444 oldalas kötet csupa olyan elbeszélést tartalmaz, mely **Biró** írói kvalitásának legértékesebbjeit mutatja. A novellák meséje érdekfeszítő, előadásukat az a lüktető élelenség, a lebonyolítást pedig az a drámai gyorsaság jellemzi, mely **Biró** elbeszéléseinek egészen külön helyet biztosít a modern magyar irodalomban. Egy-két szóval az emberi lélek legnagyobb mélységeibe világít bele, egy-két vonással virtuóz bizossággal rajzol meg embereket és jeleneteket. Eppen olyan érdeke van a drámai, a tragikus iránt, mint a kómikum, a különös iránt. Etes szeme meglát mindent, a mi érdekes, a mi jellemző, a mi figyelemreméltó. Megszólaltatja lelkében az érzékeny bűnököt, majd megdöbben, majd pedig józú nevetést fakaszt ajkunkon. Szóval nem az élet egy-egy zugát rajzolja meg, hanem mint minden igazí nagy író: az egész életet, minden nagyságával és kicsinyességével, minden sötétségével és vidámságával együtt. Az Athenaeum Könyvtár, melynek megindításáért a kiadó Athenaeumot a legnagyobb elismerés illeti meg, jó előhírnök jelenti be a nagyközönségnek. Bizonyán hálás is lesz érte.

Kóbor Tamás: Komédiák. Nagyon jellemző cím **Kóbor Tamás** novelláskönyvének. Nincs ma írói szem, mely úgy belelátna az élet kulisszái mögé, mint **Kóbor Tamás**, aki úgy észrevenné a legkomolyabb élettörténetben a komédiát, a visszatást, az ostorozni való, mint ő. Rendkívüli élelátása teszi ironikusá. Aki az embereket, a dolgokat nem olyanoknak látja, a milyenneknek külsőleg mutatkoznak, hanem a milyennek valóban, az nem fojthat el egy-egy gúnyos mosolyt. Es **Kóbor** a veséské lát. Szinte ijestően helyesen lát. A mi bonyolódott, azt szétbontolja, szét elemzi, olyan buzgósággal, olyan kedvvel, mint csak gyerekek szokták a bábukat, míg a cifra ruhák mögüli elő nem bujik a fűrészpör és a mint a nagy, az élő bábukat, csak a legnagyobb írók tudják szétszedni. **Kóbor komédiái** embereknél mesterei rajzai. Finoman szöti történetek, melyeknek különös, érdekes színt ad szerzőjük szubjektivitása, mely diszkrepanciát esillog keresztül rajtuk, a nélkül, hogy a szükséges objektívitás hiányát éreznék. Ez a szubjektívitas az érdekfeszítő meséket tartó, színporkázó ötletekben, kellemes aforizmáiban, mély gondolatokban, finom humorban jelentkezik. **Kóbor** stílusa — arról igazán felesleges dicseretet mondani. Naponta gyönyörködik benne a magyar nagyközönség. Hogy ezek a novellák az Athenaeum könyvtár első köteteként jelentek

meg, csak azt bizonyítja, hogy ez a nagyreményű vállalat nem csak ígér, hanem be is váltja ígéreteit. A legjobbat nyújtja a legszebb külső formában és — a magyar könyv történetében forradalmat jelentő — olcsó áron. A kötet, a gyönyörűen illusztrált borítékkal is többet ér 1 korona 90 fillérért. Pedig ennyibe kerül az egész kötet. Minden könyvkereskedésben kapható.

Közgazdaság.

Élénkül a vereshagyma piac.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, jan. 16.

Végre hosszas kintlódás után a hagyma ára emelkedőben van. Kereskedőink a vasárnap — hétfőn és keddi piacokon 14 és 14.50 koronát fizettek. Körtészeink kovés készleteikre való tekintettel nehezen válnak meg hagymájuktól és a piacra kerülő csekély kínálat mellett kereskedőink mohón kapkodják a kínálatra kerülő árut.

Németországnál igen nagy érdeklődés mutatkozik és tömegesen kapják kereskedőink a kellemes sürgönyöket és külföld már szívesen fizeti a 15 koronás árat zsakokkal együtt.

Több németországi kereskedő is megjelent tegnap Makón és nagyobb mennyiségű hagymát kötött le részint a havi, részint februári elszállításra.

Ha tartós hidegünk lesz, úgy továbbá áremelkedésben annál inkább bizhatunk, mert a németek hagymái a beállott hideg folytán mind elfogytak és hasznavehetetlenné lettek.

Körtészeink kezében pontos összeállítás szerint alig lehet már 400 waggon hagyma, ami április végéig nem fogja a szükségletet fedezni. Napi elszállítások 10—15 waggon között váltakoznak.

Miután azonban az érdeklődés Németország, Galicia és Hollandia részéről oly nagy, hogy még eddig soha sem volt, így ha nehezen is, de utóvégre csak bele kell külföldi vevőknek a mostani árakba nyugodni.

Egyébként tegnap angolországi számla kelet 20 waggon vereshagyma egy tételben.

Fokhagyma állandóan egy nívón mozog és 15—16 koronáért kel.

Gabona árak:

Buza:	21.20 - 21.60	„
Kukorica:	16 - 17	„
Árpa:	17 -	„
Zab:	18 -	„

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	13 - 14	K.
Fokhagyma:	15 - 16	„
Petrezselyem:	20 - 24	„
Sárgarépa:	10 - 11	„
Dugnagyma:	40 - 44	„

A hagyma árak 100 kilónként értendők.

Gyomorhaj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser

(elix. fum. off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorirást, hasmenést és egyéb gyomorirást. Hirtelen rosszullet és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható:

SÁNDOR ZSIGMOND gyógyszer-tárában.

Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnél kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupacson elí x.f.n.m.r. fű védjegy rajta van.

Biztosítom

hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos arany ékszert, zseb- és modern hárfa ütő ingaórárt akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

műorás és ékszerész üzletét

MAKÓN, Főter. Az Otthon-kávéház mellett.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: 6 maga. (146)

XIV.

Narc a kigyókkal.

Kiszmelve egy nagy fekete kigyót, mely világosan az én jeletem viselte, lehajoltam hozzá és oda tartottam neki a meztelen karomat. Miután kétszer-háromszor megérintettem a kigyót megengedtem neki, hogy mélyen bele harapjon a húsomba, mire legott serkedezni kezdett a sebből a vér.

Több ilyen agyartalan kigyó által is megcsipeltem magamat úgy, hogy karjaim, lábaim, mellem és hátam tele volt vérral. Fajdalmat mindazáltal nem igen éreztem, mert a csipések tutajdonkép csak apró szurások voltak s tudtam, hogy a kiválogatott hullók teljesen ártalmatlanok.

De több megnem jelölt kigyó is nagy kedvet árult el résztvenni a játékban s némi nehézséggel járt kikerülnöm halálos figyelmességöket.

A nádpálcámmal félre löktem őket.

A feketék az egész idő alatt izgatottan kurjongattak fölöttem s úgy vettem észre, hogy némelyek siránkoztak örülségem fölött, míg mások vetélytársamra támadtak dühösen s vádoltak, hogy halálos veszedelemben kergettek.

Egy kedvező pillanatban kiugrottam a gödörből s ott állottam a

megrémült kuruzsló előtt, ki ama diadalmas felhívásomra, hogy menjen és csinálja utánam a dolgot, remegve szabódott. Azt hiszem, most már ő is őszintén meg volt róla győződve, hogy ember fölötti hatalommal bírok; pedig, hogy megjáróm, ha tőtenetesen arra vetődik, mikor azzal foglalkoztam, hogy kitördeltem a kigyók méregfogait s megjegyezgessem őket.

Vonakodása hirnevének, tekintélyének az elvesztését vonta maga után, kiüldözték a törzs kebeléből, mint csalót, míg az én hirnevem még magasabba növekedett. A vadak most azt kívánták, hogy én válasszam magamra a kuruzsló orvosi szerepét, ezt azonban nem fogadtam el s egy fiatal benszülőtet neveztettem ki magam helyett, a kit én tanítottam be erre az állásra. És itt szükséges lesz megjegyezniem, hogy a feketék orvost sohasem ölnek meg. Legyőzött vetélytársam nagyon hatalmas ember volt s jól tudtam, hogy ha le nem rázom a nyakamról, kiüldöz a törzsből s talán meg is öl.

(Folvt. köv.)

Hegyi- és homoki újborok

50 literen felüli vételnél

26 krajcár literje,

helyben

32 krajcár,

kisebb vételnél 34 és 36 krajcár.

Mindennemű kiváló minőségű

ó-borok,
pálinkák, likörök és
tea-rumok

kedvező árban kaphatók

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódisággért szavatosságot vállal a cég.

Eladó. Sugáruton az árvaházzal szemben a felépült két új ház közötti 8 öl széles, 205 négyszögöl területű

házhely eladó.

Ha vevő kívánja, vele eladó az ugyanott levő 8 öles új szin, mely az oda építendő házra tetőnek megfelel.

Bővebbet

Grünstein Márk,

(271) főterei irodájában.

Szép elsőrendű zöld

here-széna

kapható

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Ertesítés!
Naponta friss, eredeti
kőbányai
gyári töltésű
MALÁTA-SÖR
kapható Iritz Sámuel özv.
cégnél.

Sertéskereskedők bálja.

A makói sertéskereskedők és sertésvágók

1912. évi január hó 28-án, (vasárnap) a Korona-szálló összes terméiben a szegény iskolás gyermekek felruházására jótékony célú zártkörű

táncmulatságot

rendez. Belépő-díj személyenként 1 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy külföldi utamról magammal hoztam a legszebb

párizsi és brüsszeli

fűző-szabásokat. Mérték után készítem a legelegánsabb és legcélszerűbb francia fűzőket, valamint sport- és házi midert, haskötőt és testgyenesítő fűzőket. — Raktári fűzők már két koronától följebb. — Eredeti modellek, minden kivitelben.

A nagyérdemű hölgyközönség szíves pártfogását továbbra is kérve, maradok — kiváló tisztelettel

WERTZBERGER FANNY.

Mellfűző műtermem: Makó, (főtér.) Stenczky-házban.

Figyelmes kiszolgálás!

Olesó árak!

Üveg- és porcellán szükségletét ne vegye meg addig, amíg

Kocsis és Skopál

(Főtér, Böhm-házban) olesó áraitól és finom áraitól meg nem győződik.

Készítünk képereteket a leggyorsabbtól a legpazarabb kivitelig. — Elvállalunk lakásokat villamos bevezetésre és

[11] villamos csillárokkal

való felszerelésre. --- Tartunk raktáron: alpaka és ezüst használati cikket, díszműart nagy választékban.

Kölcsön edények!

Épület üvegezés!

Ibolya krém,
szappan,
puder,
a legjobb hatású arc- és kézfinomító szerek Egyedül kaphatók.

SÁNDOR ZSIGMOND

»Az Isteni gondviselés«-hez címzet gyógyszertárában.

KAKÓN, Szegedi-utca.

Ára: Ibolya-krém 1 korona. Nagy raktár mindennemű engedélyezett különlegességekben, kötszerek, gumicikkek, kozmetika- és illatszerekben.
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fillér.

205

FIGYELEM!

2000 darab legújabb felvételű hanglemez, 100 darab legújabb éneklő gép és éneklő gép alkatrészek és tük eredeti gyári árban lesznek elárusítva míg a készlet tart **Glück Samu** gépraktárában.

Ujdonság!

Előre és hátra varró eredeti karikahajós varrógépek, Minerva egy tengelyes, sülyesztős karikahajós varrógépek, Central-Bobbin és Singer rendszerű csolnakos varrógépek, varrógépekhez való mindennemű alkatrészeket eredeti gyári árban szállít **Glück Samu** gépraktára Makó.

Legújabb!

Lábbalhajós morzsolókat, kuphengeres répvágókat, szecska-vágókat, ujonnan hitelesített mérlegeket, mosó- és mángorló gépeket, mélyen leszállított árban és kedvező részletfizetés mellett szállít **Glück Samu** gépraktára Makó, Szegedi-utca.

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.** A száznak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteli a **KUDAR**-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat, eltávolíthatjuk, ha okos módon kezeljük mellett az **Ideál-arcfenőcsőt** használjuk!

Végül az arcnak üdöségét, szépségét, fiatalágát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszertárában szereshetők be.

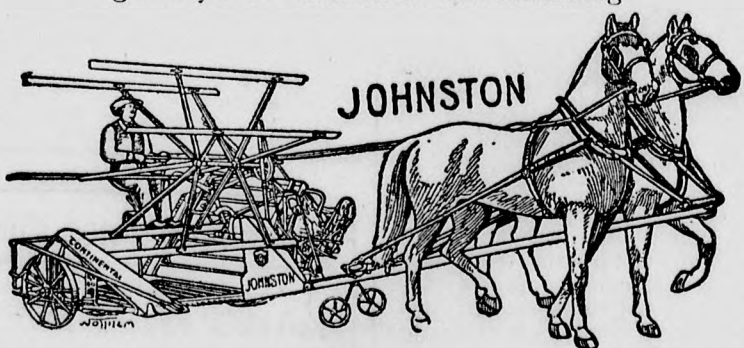
Telefon-szám: 68.

Telefon-szám: 68.

A makói és környékbeli gazdák többszöri ismételt óhajának tettünk eleget, amidőn **Makón, a Kálvária-utcában** (az új kórházzal szemben) gazdasági gépraktárt létesítettünk. Ezen raktár vezetésével **Lipták Béla** urat biztunk meg, aki minden erejével azon lesz, hogy a n. é. gazdaközönség eddig élvezett bizalmát továbbra is fentartsa. Említett raktárunkban állandóan készletben lesznek:

A hirneves „Bächer“-féle egy és többvonó ekék és talajművelő eszközök.

A világhírű „Melichar“-féle „Unicum Drill“ sorvetőgép. Az „Impereator“ műtrágyát is sorbetetőgép. Továbbá a hazai viszonyoknak a legtökéletesebben megfelelő „Johnston“ kévekörtáratógép, fűkaszálo gereblye és elsőrendű manillaszineg.

Makón, Kálvária-utca az új kórházzal szemben.

Makón, Kálvária-utca az új kórházzal szemben.

Érdeklődőknek mindenkor helyszínen — vételkötelezettség nélkül — felvilágosítással szolgál:

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc

Budapest, VI. Nagymező-utca 68.

Magyarországi vezérképviselő: Szűcs Zsigmond.

Házeladás.

A Zöldfa utcán lévő 850 számú HÁZ szabad kézből örök áron eladó. Ugy szintén a Petőfi-utca 2429. számú háznál több lakás bérbe adó. (278) Értekezni lehet

Veres Sándor,
tulajdonossal, Zöldfa utca 850. sz. a.

Az „ÓRANGYAL”

disztemetkezési vállalat tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászcikket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig — a mai modern kor és ízlés szerinti kiállításban — a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkocsiért külön díj nem számítatik. Tölgyfa kereszték és fejfák a legolcsóbb árban szereshetők be nálam. A névfelirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161 özv. Gyurik Lajosné,
Kenyér-piac. (Tókey-házban.)

NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli újdonságokban;

színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Dédé- és leányköpenyek, felülkő különlegességek. o o

Mértékszerű rendelek elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

☛ Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek! ☛

Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék

Keresztelő párnák

fejkötők és himzet,

piqe paplanok.

Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

(171) Szőrmeárúk,

boák, muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások Pártos E. és Tsa Makó. Főtér, (az Otthon kávéház mellett)

A makói soványliba-kereskedők és libatömők

1912. évi január hó 21-én D. Nagy Istvánné, Buza Anna vendéglőjének összes helyiségeiben — az árva gyermekek javára —

liba-bálat

rendeznek. Belépődíj: személy-jegy 80 fillér, családijegy 2 korona.

Aki

italmérésű üzletet

esetleg

☛ házzal együtt ☛

szándékozik eladni, tudassa címét a kiadóhivatalban.

A Vörösmarti-utcában levő volt Földessy-féle

ház eladó

esetleg két részre osztva is. Tudakozódni lehet, a Makói takarékpénztárban.

Aratógépet

vásárolni szándékozóknak legkedvezőbb alkalom a gép kezelésének díjtalan betanulására 1912. január 12-én megkezdődő

aratógép-tanfolyam.

Résztvenni szándékozók vidékiek is, már beiratkozhatnak

HALÁSZ A.

üzletében Makó, (főtér).

Fűtött terembe lesz megtartva. Manilla és mosógép árjegyzéket kérjenek.

lálta meg a kalapot, legvalószínűbb volt a feltevés, hogy a kamarájába vitte.

A báró ebbe a kamarába rohant.

Semmit sem talált benne egy fiókos szekrényen, a nyoszolyán és benne a szalmazsákon kívül. Kirántotta a szekrény egyik fiókját s üresen találta. Egy másodikat, egy harmadikat. Bekandikált a szekrény, az ágy alá, megtapogatta a szalmazsákokat minden oldalról. Sehol sem akadt semmi . . . A legnagyobb zavaran tért vissza a kertbe.

De hát a kutya a kertbe vagy az üvegházba is cipelhette a kalapot!

A báró körüljárt a parkban, átkutatta a kis erdőt, a szökőkút környékét az üvegháztól kezdve, hol a kutyaól volt. Nem talált semmi mást, mint lerágott csontokat.

Határtalan félelmében, mely pillanatra sem engedte megpihenni, visszarohant a kastélyba, minden zugát átkutatva az üres termeknek, felrohant a lepetyogott vakolatdaraboktól borított ódon fölépcsőn, melyre évek óta nem tette a lábát és a romszerű szobák során át a második emeleten, nem feledkezett meg egyetlen zugolról, egyetlen kamaráról, egyetlen mellélépcsőről sem, leszállott olyan rekeszekbe, melyeket soha sem látott, mindezt már a negatív eredmény teljes meggyőződésével, de őrült aggodalma, vesztett kíváncsisága, attól az ellenállhatlan, beteges, ölé vágytól úgy, hogy hatalmába kerítse azt a kalapot.

Egy rögtöni ötlet egyszerre az álló helyéhez szögezte.

— És ha mégis elástam volna a gazdájával együtt?

visszatért a báró arra a pontra, ahonnan kiindult: a meggyőződésre, hogy egyedül ő benne magában rejlik az ő biztossága, becsülete és szabadsága.

Erős elhatározással összeszedte magát s szilárd léptekkel haladt le a kertbe vezető lépcsőn. Eleinte úgy érezte, mintha ólomsúlyokat hordana a talpán, de csakhamar bizonyos biztosság állott be s egyre gyorsította a lépteit.

Az épület előszárnya mentében a kapu boltozata alá ért, mely az istállókhöz engedett bejárást. Áthaladt egy pókhálóval beszórt fászkamarán, két lépéssel arrább pedig a ház és a falkerítés köze beékkelt ama kis udvar bejáratához ért.

Itt egy kissé megállapodott. Erőket kellett gyűjtenie.

Halántékai erősen lüktettek, mintha darabokra akarna szakadni az agya. Körülötte halálos csend honolt, melyből valami erjedésszag szállongott felé.

Arról a pontról, ahol állott, még nem lehetett a homok- és törmelék-halmazt, mely a vízmedencét körülvette, látni. Ahoz még legalább három lépés volt szükséges.

Ott feküdt csöndesen a halott és várta őt. Három lépésnyi távolság . . . rá nézve egy egész óceán! Santafusca nem tudta ezt a három lépést megtenni, sőt már azon a ponton volt, hogy megfulladjék, de egy másik Santafusca állott mögötte, ki megragadta őt, vas karokkal erősen tartotta s a bejárat felé lökte.

— Előre! Élet vagy halál!

Még megpróbálta, előre nyújtott nyakkal a sarkon

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bérmit ismerőseinek ajánlani akar **a Makói Független Ujság** hirdetései útján.

Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

Figyelem! A „Menyasszony“-hoz címzett a „Makói Ujság“ bérházában, a püspökkerttel szemben megérkeztek az őszi- és téli ujdonságok, amelyek rendkívül olcsó árért lesznek a tisztelt vevőközönségnek rendelkezésére bocsátva, így mindenkinek saját érdeke a „Menyasszony“ üzletét felkeresni és meggyőződni, hogy szépet, jót, olcsó-ért csakis ottan lehet vásárolni, u. m.

Valódi angol szövet 140 ctm. széles ezelőtt 3 frt., most 1 frt. 60 kr.
Legújabb tiszta gyapjú kosztüm-szövet 140 ctm. széles ezelőtt 3-50 frt., most 1-90 frt.
Legfinomabb lüster 140 ctm. széles ezelőtt 3-50 frt., most 2 frt.
Gyapjú posztó, legjobb minőség, ezelőtt 2-20 frt., most 1-20 frt.
Czibelin posztó, ezelőtt 1-20 frt., most 60 kr.
Legújabb és legfinomabb francia parket, ezelőtt 60 kr., most 38 kr.
Legújabb flanel parket, jó mosó, ezelőtt 50 kr., most 37 kr.
Berliner kendő, ezelőtt 4-50 frt., most 3 frt.
Kelengye-vászon, ezelőtt 8-50 frt., most 6 frt. 1 vég.
Czérna-vászon, ezelőtt 65 kr., most 36 kr. mtr.
Czérna-kanavász, ezelőtt 9-50 frt., most 6-50 1 vég.
Czérna-zephier, ezelőtt 8 frt., most 5-50 1 vég.
Továbbá ágyterítők, függönyök, szőnyegek, kartonok, festők, selyemkendők és minden e szakmába vágó cikkek mesés olcsóért kaphatók.

Tubarózsa-kenőcs Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak szépitőszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét, paltanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!

Tubarózsa-tej a legjobb sör, szeplő és májfolt elmulasztására!

Tubarózsa-hőlgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni viz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növést legjobban elősegíti! o o o o o

Az őszülő hajnak eredeti szint ad a Hajregenerátor!

»Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti! Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagy raktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszertára a »Szent István«-hoz
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meg hozatok!

Egy jó magaviseletű **f i u** azonnal felvétetik. Kezdő havi fizetése 12 korona. Utolsó évben havi fizetése 20 korona.

Makói Független Ujság nyomdájában.

Makón, (Csanádmegyében) egy kisebbszerű, 50 év óta fennálló **Zöldfa-vendéglő** kitünő forgalommal, jó nagy cserpes épülettel: az épület alatt nagy pince és nagy portával együtt elköltözés végett nagyon jó feltételek mellett **jjggg** joggal együtt eladó. Tudakozódni lehet Makón, Zöldfa-utca, Zöldfa-vendéglő, 37. sz. alatt.

bekandikálni, vajjon nem láthatná-e a halmazt. De semmit sem látott.

— Előre gyáva! — kiáltotta az igazi Santafusca benne. És tágranyilt szemekkel rohant ki, kíváncsian tekintgetve szét.

Minden nyugodtan a maga helyén volt. A kő, a homok, a téglá, a feszítő vas a mészben félig eltemetve. Minden csöndesen ott feküdt, a legszebb rendben.

De a kalap . . . a kalap eltűnt . . .

Háromszor-négyszer körülhordozta rémült tekintetét az udvarban . . . Semmi.

De még egy lehetőség forgott fenn. A lejtő hátsó oldalát, melyet a felhalmozott anyag képezett, az ő álláspontjáról nem láthatta. Miért ne röpült volna a kalap oda hátra?

De hogy erről megbizonyosodjék, még egy fél lépést kellett tennie a halott felé.

Megtette a fél lépést . . . Semmi.

— Átkozott! — mondta a fogait csikorgatva.

Ekkor egy kis zaj volt hallható a közeli istállóban, mintha szalma mozogna és egy kutya jött ki, egy fekete kutya. Megállott a küszöbön s rápislogott az idegen emberre apró sárga szemével.

A báró kebléből tompa hörgés tört fel mint egy bikából, melyet a párduc torkon ragadott.

— Csoki! — ordította s a kutya sietve futott vissza szalmavackára.

Az akaraterő valóságos bunkócsapásával hozta Santafusca magát eszméltre. Magára a barátira sem mért ennél kegyetlenebb csapást

— A Szalvátor kutyája! — mondta magában, de egész teste remegett, mint egy leütött dróthur.

Érezte, hogy ereje fogyatékán van és a félelem a saját énjétől fölül kezdett kerekedni a halottról való félelmen. Ha elhagyja magát . . . ha kimerülten elesik, veszve van.

Ugyan mióta tanult kutyáktól félni? Hogyan kérkedhetett vele, hogy nem fél a Bankó szellemétől, ha egy nyomorult kutyától is retteg?

Még egyszer átfürkészte egy tekintettel, melynek kihívó kifejezést erőlködött adni, az udvar minden zugát, majd az istállót, a farakást . . . Semmi, semmi. És nem mert visszatérni. A kutya előtt kellett volna elhaladnia! Félt a kutyától.

Isten nem fogadta el az ajánlatát, következésképpen Isten nem létezett. Egy Istennek irgalmat kellett volna éreznie.

Most már előlről kellett kezdeni és mindenképp fölt a fejét el nem veszteni, hanem higgadtan gondolkodni, fontolgatni.

Szalvátor két vagy három napra a tett után halt meg. E két vagy három nap alatt, miután tétlenül töltötte az időt, nagyon könnyen beléphetett a ház eme zugába is s magával vihette a kalapot. Vagy . . . a kutya találta volna meg s hurcolta volna be gazdája lakásába?

Egészen megütközve e gondolaton, kirohant a kertbe.

Oh, csak tudott volna beszélni az átkozott kutya!

Abban az esetben is, hogy Szalvátor maga ta-